

Gerle János: *Korb Flóris, Giergl Kálmán*.
Budapest, Holnap Kiadó, 2010. 218 p.
(Az építészet mesterei)

Az építészet mesterei sorozatot indulásától kezdve jellemzi az a kettősség, hogy bár első ránézésre egységes felépítésű monográfiák sorozatának tűnik – ezt a konzekvensen végigvonuló design és tipográfia is erősíti –, valójában kétfajta kötettypust takar. Az egyik típus bevezető tanulmányból és/vagy életrajzi vázlatból, illetve életmű-katalógusból álló, tényleges monográfia, a téma kiváló kutatóinak tollából. Ilyen például Sisa József Steindl Imréről vagy Várallyay Réka Komor Marcellról és Jakab Dezsőről írt kötete. A másik típus a sorozatot is szerkesztő Gerle János által összeállított, rövid, frappáns, lényegyet láttató előszókból, illetve olyan életrajzból és műjegyzékből álló kötet, amelyben Gerle az egyes emlékek ismertetésekor (illetve azok helyett) főleg forrásszövegekből és későbbi feldolgozásokból válogat. Ez a szerkezet gyakorlatilag egy, az adott építész forrásokon és recepciótörténetén keresztül bemutató szöveggyűjteményt eredményez, amely csak struktúrájában sejtet monográfiát. A katalógusrészben Gerle a különböző idézett szövegeket helyenként saját rövidebb szövegeivel egészíti ki. Az egyes épületek bemutatása így mellőzi az egységes szerkezetet – sokszor szinte teljesen véletlenszerűnek tűnik, mit tudhatunk meg az adott emlékről.

A választott forma veszélyei különösen akkor mutatkoznak meg, amikor a tárgyalt építészről nem léteznek frissebb feldolgozások: ez már a sorozat egyik első ilyen felépí-

tésű darabja, a Hauszmann-kötet esetében is nyilvánvaló volt, ahol Gerle javarészt Ybl Ervin 60 évvel ezelőtt íródott, kiadatlan monográfiájára, valamint Czagány István kiváló, de legalább 30–40 éves írásaira támaszkodott. Különösen szerencsétlen ez egy olyan korszak építészetének bemutatása esetében, amelynek értékelése épp az elmúlt évtizedekben komoly változásokon ment át, nem csak annak megítélése, de korszakolása és terminológiája szempontjából is. Így különösen szomorú, hogy a sorozat egyik újabb, 2010-es kötete, amely a Hauszmann-irodából önállósodott és közös építészirodát nyitó Korb Flóris és Giergl Kálmán eddig javarészt feldolgozatlan életművét mutatja be, szintén csak monográfiának látszó szöveggyűjteményként valósult meg. Ez azért is sajnálatos, mert az elmúlt években az építészpáros munkássága néhány nagyszabású budapesti – részben jelenleg is zajló – felújítási és esetenként átépítési projekt (az északi Klotild-palota, Budapest V., Szabad sajtó út 5/6.; Zeneakadémia; Légrády-ház, Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 78.) kapcsán végre az érdeklődés homlokterébe került. Abban, hogy az életmű a magyar építészet történetében az őt megillető helyre kerülhessen, és hogy szélesebb körben is ismertté váljon, egy kitűnő monográfia mindenképp sokat segíthetett volna.

A kötet a választott formában rejlt hibalehetőségeket sokszorozódva mutatja. Az aránytalanságok már az életrajzi részben megmutatkoznak. Gerle egy nagyon élvezetes fejezetben Giergl verőcei nyaralóját és az építész ott töltött mindennapjait, társművészeti tevékenységét mutatja be – a fejezetnek a megírása szükségszerű volt, hiszen Gierglről (Korbbal ellentétben) csak egy nagyon rövid önéletrajzi feljegyzést tud közölni. Csak sajnálható, hogy Korb esetében viszont – néhány rövidebb emlékezés idézése mellett – megelégszik Komor Marcell kiváló – bár kissé csapongó – születésnap-i köszöntőjének közlésével.

A katalógusrészben az olvasónak olykor az az érzése, mintha Gerle a kiváló előszó megírása után a munka többi részét szemnáriumi feladatként elsőéves művészettörténész-hallgatóknak adta volna ki, akik eltérő szakmai tudásuk és képességeik szerint, változó sikerrel tettek volna eleget az egyes épületeket bemutató katalógustételek elké-